

[Per Hækkerup.]

eller ikke med. Det afgørende er vilkårene for deltagelse. Toldunion og frihandelsområde hænger jo i planernes udformning sammen, men jeg vil dog gerne understrege, at hvis resultatet af forhandlingerne bliver, at vi kun får en toldunion imellem de seks og ikke et frihandelsområde, kan dette betyde en ny uheldig spaltning af et Europa, der i forvejen er spaltet lodret, og i så fald er det et spørgsmål, om det er nogen særlig stor gevinst i økonomisk eller politisk henseende.

Ulemperne ved vor deltagelse i frihandelsområdet synes også at være mindre, bortset fra spørgsmålet om landbruget. Vi beholder for det første vore specielle toldsatser over for ikke-medlemslande og undgår derved de forskydninger i importen, som en voldsom regulering i vort toldniveau ville betyde over for de lande, der er udenfor. For det andet gælder det, at den tendens til en fælles økonomisk politik, som også må ligge i frihandelsområdet, i hvert fald for nærværende synes at have betydelig mindre konsekvenser; end hvor det drejer sig om den snævre økonomiske sammenlutning i en toldunion. Dette problem vil formentlig i høj grad indgå i de overvejelser, der skal finde sted i ministerkomiteen i OEEC.

For det tredje er der spørgsmålet om landbruget; her skal jeg kun understrege, at vi i socialdemokratiet helt og fuldt deler de synspunkter, som både har fundet udtryk fra den høje regerings side og hos den ærede ordfører for forespørgerne. Det må være en helt selvfølgelig og naturlig ting, at vi fra dansk side gør alt, hvad vi kan for under de kommende forhandlinger i Paris at varetage dansk landbrugseksports interesser. Derfor hilser vi med glæde, at regeringen har taget initiativet til at sende økonomi- og arbejdsministeren til London forud for forhandlingerne i Paris. Det kan da kun forøge vore muligheder for at trænge igennem med vore synspunkter på landbrugets område.

For det fjerde vil jeg understrege, at vor deltagelse i frihandelsområdet vil betyde; at en nordisk toldunion fortsat er mulig; en nordisk toldunion vil kunne indpasses i frihandelsområdet. Jeg forstår ikke helt den betragtning, det ærede medlem hr.

Ole Bjørn Kraft gjorde gældende: at et frihandelsområde skulle udelukke en nordisk toldunion, hvis Sverige og Norge ikke gik med ind i frihandelsområdet. Thi en nordisk toldunion vil blot sige, at i stedet for at vore toldsatser udsætte ændrer sig fra at være 3 pct. eller 4 pct. i gennemsnit for varernes importværdi, ryger de i forhold til Sverige og Norge ned på nul, når en nordisk toldunion er fuldt og helt gennemført; og hvad enten toldsatserne er 4 eller 0, har vi i henhold til forudsætningerne for frihandelsområdet lov til at opretholde vore specielle toldsatser over for lande, der ikke er medlemmer af frihandelsområdet. Derfor kan der, selv om Sverige og Norge ikke går med i frihandelsområdet, alligevel etableres en nordisk toldunion, som opfylder de forudsætninger, der hidtil har været gældende for frihandelsområdet.

Ud over disse økonomiske betragtninger vedrørende de to udkast vil jeg gerne sige, at det er klart, at Danmarks deltagelse i et snævert økonomisk samarbejde, hvad enten det bliver den lidt løse karakter i frihandelsområdet eller den mere intime karakter i en toldunion, naturligvis ikke kan undgå at komme til at påvirke vor politik i øvrigt. Det gælder i høj grad i tilfælde af en toldunion, hvor de fælles organer, som man agter at oprette, og som i et vist omfang skal have overstatslig myndighed, ikke kan undgå på en række områder at komme til at påvirke den almindelige udformning af vor politik, og det gælder naturligvis også — omend i mindre udstrækning — for frihandelsområdet. Jeg tror dog, at de fleste ud fra et almindeligt politisk synspunkt helst ser os anbragt i et europæisk fællesskab, der både omfatter England og de skandinaviske lande.

Konklusionen af de bemærkninger, jeg her har gjort, må da blive, at dersom de foreliggende planer virkeliggøres, er Danmark både ud fra et videregående synspunkt og ud fra den snævrere betragtningsmåde tilsyneladende bedre tjent med at være indenfor end udenfor. Men planerne er ikke endeligt udformet, de har endnu en lang vej at gå, inden de finder deres endelige form, og på denne vej kan de undergå forandringer, som vi må tillægge afgørende vægt. Vore særlige vanskeligheder ligger med hensyn til begge planer i